

16.12.2021

VN/31072/2021

VN/31072/2021-STM-4

Till kommunerna, samkommunerna för social- och hälsovård, Ålands lankapsförvaltning, regionförvaltningsverken och Institutet för hälsa och välfärd

ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR RESENÄRER SOM HAR VISTATS I LÄNDER DÄR SPRIDNING AV CORONAVIRUSVARIANTEN B.1.1.529 HAR KONSTATERATS – KOMPLETTERING TILL ANVISNINGEN SOM GAVS 1.12.2021

Bakgrund

I Sydafrika och Botswana har man upptäckt en ny variant av coronaviruset, B.1.1.529, med flera mutationer i strukturen av virusets spikprotein. På grund av mutationerna sprids viruset effektivare än de tidigare virusvarianterna och orsakar sannolikt sjukdomsfall också hos dem som tidigare insjuknat i coronavirussjukdom och dem som fått en full vaccinationsserie. Man vet ännu inte om den nya virusvarianten orsakar mer allvarigare sjukdomsformer eller om den ökar risken för att avlida. Både EU och WHO:s expertgrupp (Technical Advisory Group on SARS-CoV-2 Virus Evolution, TAG-VE) har vid sina möten den 26 november 2021 klassat virusvarianten B.1.1.529 som en variant av särskild betydelse (Variant of Concern, VOC) och gett den namnet "Omikron".

EU-länderna beslöt den 26 november 2021 (EU Integrated Political Crises Response Arrangement, IPCR COVID-19 High Level Round Table) genom ett gemensamt beslut och utifrån rådets rekommendation (Council Recommendation 2020/912) att aktivera den nödbromsmekanism som gäller hälsosäkerheten vid gränserna. I enlighet med nödbromsmekanismen har medlemsstaterna begränsat gränsöverskridande trafik från EU-området till riskområden och från riskområden till EU-området samt effektiviserat hälsosäkerhetsåtgärder som gäller resenärer.

Den 26 november 2021 avrådde Institutet för hälsa och välfärd från alla resor till Sydafrika, Namibia, Botswana, Zimbabwe, Lesotho och Eswatini (tidigare Swaziland). Utrikesministeriet har uppdaterat sina reserekommendationer i enlighet med Institutet för hälsa och välfärds rekommendation. Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar alla resenärer som kommit från länderna i fråga att testa sig för covid-19 omedelbart efter att de återvänt till Finland, oberoende av om de har symtom eller om de tidigare har fått coronavirusvaccin.

Institutet för hälsa och välfärd har i sitt utlåtande den 13 december 2021 till social- och hälsovårdsministeriet konstaterat att virusvarianten för närvarande har spridits förutom i de ovannämnda länderna också i synnerhet i Nigeria, Storbritannien, Norge och Danmark. Storbritannien och Danmark har på grund av den höga testnings- och sekvenseringskapaciteten goda

förutsättningar att upptäcka varianten. Enstaka eller flera smittfall som orsakats av virusvarianten omikron har dock påträffats runt om i världen.

Det kommer hela tiden mer information om egenskaperna hos virusvarianten omikron. På basis av laboratorieundersökningar och en preliminär registerbaserad analys som nyligen utfördes i Storbritannien har det visat sig att omikron sannolikt kan orsaka sjukdom också hos personer som fått två vaccindoser. Den tredje vaccindosen verkar klart minska smittrisken, men informationen om detta är fortfarande bristfällig. Däremot finns det ännu inte tillräckligt med data om omikronvariantens förmåga att orsaka en allvarlig sjukdomsform hos vaccinerade respektive ovaccinerade.

Social- och hälsovårdsministeriet anser att den nya coronavirusvarianten omikron utgör ett betydande hot mot befolkningens hälsa och välfärd, det otillräckliga vaccinationsskyddet och den väsentliga försämringen av epidemiläget. Eftersom noggrannare forskningsinformation ännu inte finns att tillgå, ska man i enlighet med försiktighetsprincipen bemöta det hot som virusvarianten utgör genom effektiva åtgärder vars syfte är att identifiera alla personer som kan ha en smitta orsakad av den aktuella virusvarianten, förhindra eventuell vidare smitta och på så sätt förhindra att den sjukdom som orsakas av virusvarianten sprids. Det är motiverat att fortsättningsvis överväga att alla resenärer som under de senaste 14 dyggen har vistats i länder där den aktuella virusvarianten har spridits ska åläggas en obligatorisk hälsokontroll i enlighet med 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar oberoende av symtom och vaccinationsstatus samt försättas i karantän i ett förfarande enligt 60 § tills det har säkerställts att personen i fråga inte har smittats.

Ministeriet har med anledning av situationen utfärdat styrningsbrev till myndigheterna den 27 november 2021 och den 1 december 2021, som detta brev kompletterar. Social- och hälsovårdsministeriet uppmanar regionförvaltningsverken, kommunerna och sjukvårdsdistrikten att beakta ovannämnda utlåtande från Institutet för hälsa och välfärd, där ministeriet konstaterar att omikronvarianten sprids också i Nigeria, Storbritannien, Norge och Danmark.

Rättslig grund

Den rättsliga grunden har konstaterats i social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev av den 27 november 2021 och den 1 december 2021.

Anvisning till kommuner, samkommuner, landskapet Åland och Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet anser att det i det rådande epidemiläget är nödvändigt att de behöriga myndigheterna agerar proaktivt och utan dröjsmål samt enligt prövning utövar sina befogenheter enligt lagen om smittsamma

sjukdomar när det gäller förordnande om obligatoriska hälsokontroller och karantän för att förhindra spridning av virusvarianten.

Utöver de länder som nämns i styrningsbrevet av den 1 december 2021 ska även personer som vistats i Norge, Danmark, Storbritannien och Nigeria enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning omfattas av obligatoriska hälsokontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Man bör sträva efter att ordna obligatoriska hälsokontroller för resenärer som kommer från dessa länder om de lokala resurserna tillåter det, dock så att en obligatorisk hälsokontroll inte behövs om dessa personer kan visa upp ett negativt test som gjorts minst 48 timmar innan ankomsten till Finland.

Institutet för hälsa och välfärd ska följa upp omikronsituationen och vid behov uppdatera förteckningen över de länder där varianten sprider sig bland befolkningen.

Kanslichef

Kirsi Varhila

Avdelningschef

Taneli Puumalainen

Sändlista

Kommunerna

Samkommunerna för social- och hälsovård

Ålands landskapsförvaltning

Regionförvaltningsverken

Valvira

Institutet för hälsa och välfärd

Gränsbevakningsväsendet

Finavia

Traficom

För Kännedom Statssekreterare Mäkipää

Specialmedarbetare Hirvola
Kommunförbundet
Statsrådets kansli

UUPPHÄIND